

hvorfor Udvalget her er gaaet til at nedlægge en saadan Myndighed i Kommissionens Haand, naar man i øvrigt forbeholder Kommunalbestyrelsen saa stor en Indflydelse paa Skolens Omraade, som man gør efter de øvrige Forslag.

M. Nielsen: Det kan jo ikke nægtes, at det er sjældent, at et Lovforslag modtages med saa stor Interesse som den, hvormed dette blev modtaet, da det her var til første Behandling. Det vil da kunne forstås, at man er gaaet i en vis Spænding, da man ventede Udvalgsbetænkningen. I alt Fald er det gaaet mig saaledes, at jeg har været ret spændt paa, hvad nu Skoleudvalget vilde faa ud af sit anstrengte Arbejde.

Da jeg saa fik Betænkningen og læste de første Linier deri, tænkte jeg som saa, at jeg havde haft Ret i min spændte Forventning, at der vilde komme noget ret betydeligt frem fra Udvalget; men jeg giver det ærede Medlem for Berninge (H. Holm) Ret i, at man med Hensyn til denne Betænkning ikke skal slutte fra de første Linier til det Resultat, som man gennem Endringsforslagene vil komme til. Der er rettere sagt i Betænkningens første Linier lovet meget mere, end Betænkningen senere har holdt, og det er alt for stærkt Ord, der ere brugte, en alt for pompøs Indledning til det virkelige ret tarvelige Udbytte, der foreligger. Jeg tror, at man havde gjort meget rettere i saa meget som muligt at indskrænke sig til en Lønningslov for Lærerne og saa at vente med andre Reformers paa Skolevæsenets Omraade, til man fik lidt bedre Stunder til at gennemarbejde Stoffet, end man nu har haft. Skulde Lovforslaget vedtages i denne Form, vilde det alligevel blive en meget sorgelig Ordning af vort Almueskolevæsen. Nu har det ærede Medlem for Berninge (H. Holm) for øvrigt ikke Ret i, at det er det Flertal, han ikke er Medlem af, der alene har sørgt for det tarvelige Resultat, thi det ærede Medlem har selv været med til at foreslaa noget, som virkelig ikke vil fremme Oplysningen eller i det hele være til Gavn for Skolevæsenet herhjemme. Jeg anser det for en af de gode Egenstaber ved Lovforslaget, at Lov af 2den Maj 1855 § 3 derefter ophæves. Det nytter ikke, tror jeg, at tale om, saaledes som det ærede Medlem for Alsens (Berntsen) gjorde, at det er en gammel hævdvunden Ret, som man ikke nu burde berøve Forældrene. Man vil lægge Mærke til, at naar man spørger de Børn, der forlanges udstrevede med 13 Aars Alderen, om de gerne ville forlade Skolen, vil

man i 29 Tilfælde af 30 faa til Svar, at det vilde de rigtignok frygtelig nødig. Naar man altsaa vil varetage Børnenes Liv og imødekomme et ret berettiget Duffe hos dem, saa ophæver man Bestemmelsen om Udskrivning af Skolen med 13 Aars Alderen. Det ærede Medlem for Alsens (Berntsen) udtalte, at man hemmede Børnenes Liv ved ikke at give dem Ret til at blive fri for Skolegang med 13 Aars Alderen. Nej, det gør man sandelig ikke, thi de ville umaadelig gerne blive i Skolen i det sidste Aar, det Aar, som er af den største Betydning for hele deres Rundsabsudvikling. Naar jeg saa stærkt holder paa, at denne Bestemmelse om Udskrivning med 13 Aars Alderen skal hæves, saa er det først og fremmest af Interesse for Børnene og i 2den Linie af Interesse for selve Skolen. En Skole taber umaadelig meget ved at blive berøvet sine allerdygtigste Elementer, netop de Elementer, der staa som Skolens aandelige Bærere, om man saa vil sige. Og nu de ny Bestemmelser angaaende Mulktfæringen — ja, der giver jeg den ærede Ordfører Ret i, at de Udtryk, der ere brugte om de enkeltvis forekommende Forsømmelser eller de fortsatte Forsømmelser, ere saa vage, at den Myndighed, i dette Tilfælde den Skolekommission, som faar at gøre dermed, ikke vil være synderlig vejledt ved disse Bestemmelser, men i de allerfleste Tilfælde vil tage med umaadelig lempelig Haand paa Forsømmelserne, hvad jeg i øvrigt ikke ser nogen videre Ulykke i, men saa bliver paa den anden Side Mulktvæsenet af ringere Betydning, for ikke at sige, at det bliver en Slaags Trusel uden Oplydelse af Truselen. — Blandt de Resultater, man vilde vinde ved at faa dette Lovforslag gennemført med de Endringsforslag, der ere stillede, vilde være det, at man i en Skole, hvor der kun er 35 Børn, under visse Vilkaar kan faa Tilladelse til, at disse 35 Børn undervises af een Lærer i een Klasse, og saa fik man altsaa denne ene Klasse med Børn fra 7 til 14 Aar, og denne Klasse kunde saa endda styttes, naar man sammenligner Endringsforslag Nr. 59 hermed, af en ikke fast ansat ueksamineret Lærer. Resultatet af de Arbejder, der skulde hæve Befolkningen op til en højere Oplysning, er da dette, at man fik en Skoleklasse, der rummede Børn fra 7 til 14 Aars Alderen og undervises af en ueksamineret Lærer. Det blev ikke noget overdrevent højt aandeligt Standpunkt, som man vilde føre de Børn til. Nej, der gaar ingen rigtig ensartet Tanke eller Idegennem Udvalgets Arbejder; man har gjort Anløb til at fremdrage det pædagogisk set